

AANVULLENDE STEUN (FINANCIËLE EN MATERIËLE STEUN) VOOR KANSENGROEPEN BIJ DE OCMW'S VAN MIDDEN WEST-VLAANDEREN

1. SITUERING

1.1 OCMW regelgeving en aanvullende steun

Uittreksel uit de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn - wet (B.S. 5.8.1976, err., B.S. 26.11.1976)

HOOFDSTUK I. - Algemene bepalingen

Artikel 1. Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel **eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.**

Er worden openbare centra voor maatschappelijk welzijn opgericht die, onder de door deze wet bepaalde voorwaarden, tot opdracht hebben deze dienstverlening te verzekeren.

HOOFDSTUK IV Taken van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Afdeling 1.- Algemene taken en uitvoering

Artikel 57.- § 1. Onverminderd het bepaalde in artikel 57ter, heeft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot taak aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is.

Het verzekert niet alleen lenigende of curatieve doch ook preventieve hulp.

Deze dienstverlening kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaalgeneeskundige of psychologische aard zijn.

[Art. 60bis.- Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn neemt alle initiatieven met het oog op de bekendmaking van de verschillende door het centrum verstrekte vormen van dienstverlening, en rapporteert hierover jaarlijks in de beleidsnota.]

(W. 5.8.1992 - art. 36 - B.S. 8.10.1992)

Uittreksel uit OCMW decreet 19/12/2008

ART. 2.

De openbare centra voor maatschappelijk welzijn beogen om op het lokale niveau duurzaam bij te dragen tot het welzijn van de burgers, met behoud van de opdracht, vermeld in artikelen 1 en 57 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en de andere aangelegenheden die hen door of krachtens een wet of een decreet worden opgelegd.

ART. 3.

De openbare centra voor maatschappelijk welzijn **verzekeren een burgers nabije, democratische, transparante en doelmatige uitoefening van hun bevoegdheden**. Ze betrekken de inwoners zo veel mogelijk bij het beleid en zorgen voor openheid van bestuur.

Artikel 23 van de grondwet

Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid :

1° het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning, alsmede het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen;

2° het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand;

3° het recht op een behoorlijke huisvesting;

4° het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu;

5° het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing

Bovenstaande regelgeving maakt het mogelijk dat OCMW's aan *bepaalde cliënten aanvullende steun geven*, financieel of materieel, naast de bestaande tegemoetkomingen.

Het gaat dus over die zaken waar een OCMW zelf beleid rond kan voeren, zelf inbreng heeft (niet wat van hogerhand) vastligt. Voorbeelden van dergelijke tegemoetkomingen zijn : schooltoelagen, vrijetijdstoelagen, voedselbedeling, aanvullende financiële steun, communievergoeding, praktische steun, toekennen referentieadres, tegemoetkoming voor ouderen, waarborg voor huurwoning, medische kosten, mutualiteitskosten, huur, verwarming, energie, begrafenis kosten, brilkosten, sinterklaas- en kerstaankopen, nood en doorgangswoningen,

Aanvullende steun en dienstverlening zijn beschikbaar vanuit OCMW's, maar deze zijn niet in elke gemeente/stad gelijk, niet voor dezelfde doelgroep, niet hetzelfde aanbod.

Artikel 3 van het OCMW decreet legt de nadruk op **een burger nabije, democratische, transparante en doelmatige uitoefening van hun bevoegdheden**. Elk OCMW wil dat *de beschikbare middelen* ingezet worden daar waar het echt nodig is/ de doelgroep baat bij heeft. Transparantie naar de doelgroep en naar de hulpverlening is nog niet optimaal.

De Regionale Welzijnsraad ontwikkelde een *regionaal sociaal beleidsplan* voor de regio Midden West-Vlaanderen, waarbij het realiseren van de sociale grondrechten de basis is. Daarnaast is ook doelgroepgericht werken een aanvullende invalshoek, evenals gebiedsgericht werken. De transparantie van aanvullende steun komt binnen diverse thema's aan bod: participatie, toegankelijke dienstverlening (rechten maatschappelijke dienstverlening voor alle burgers), gezondheid, senioren, wonen, jeugd/gezinnen (oa schooltoelagen, ...), ... (zie bijlage2)

1.2. Probleemstelling

Eén van de kernopdrachten van de Regionale Welzijnsraad is het capteren van signalen uit het brede welzijnsveld (zie bijlage 1), hiaten en opportuniteiten aan te geven vanuit en ten aanzien van besturen, organisaties en particuliere initiatieven.

Eén van deze signalen betreft **de transparantie** van de verschillende aanvullende steun maatregelen bij de diverse OCMW's naar hulpverlening toe (aanbod) **en hoe deze steun toegekend wordt** (procedure).

- Diensten die regionaal/intergemeentelijk georganiseerd zijn zoals Intergemeentelijke huisvestingsdiensten, Sociale Verhuurkantoren maar ook Comité Bijzondere Jeugdzorg, Centra Algemeen Welzijnswerk, Integratiecentra die cliënten vanuit verschillende gemeenten ontvangen komen tot de vaststelling dat zij onvoldoende zicht hebben op de verschillende aanvullende steunmaatregelen van de OCMW's in hun werkgebied. Dit heeft als gevolg dat zij hun cliënt niet voldoende kunnen informeren over zijn/haar rechten in een bepaald gebied waardoor burgers mogelijks rechten ontlopen, een vorm van onderbescherming

- Cliënten bij bovenstaande diensten komen tot de vaststelling dat zij als inwoner van de ene gemeente niet kunnen genieten van dezelfde voordelen als een cliënt van een andere gemeente. Dit scheidt verwarring en soms onbegrip bij deze cliënten.
- Voor het OCMW beleid kan het in functie van beleidsplanning een meerwaarde zijn om de diverse aanvullende steunmaatregelen en de manier waarop deze toegekend wordt bij andere OCMW's, te kennen. Ervaring leert dat toegenomen transparantie en objectiviteit in de verlening van aanvullende steun niet enkel ondersteunend werkt voor de interne OCMW medewerkers, maar ook voor de externe doorverwijzer en het positief imago van het OCMW ten goede komt .

(project Drempels voor kwetsbare groepen t.a.v. sociale dienst OCMW Roeselare, een project van Samenlevingsopbouw i.s.m. OCMW Roeselare)

Momenteel bestaat er vanuit het V.V.S.G aan een rekeninstrument voor de berekening van de aanvullende financiële steun. Binnen het Centrum voor Sociaal beleid van de U.A. werd een budgetstandaard voor Vlaanderen uitgewerkt (Bérénice Storms en Karel Van den Bosch).

Het OCMW van Roeselare heeft een gelijkaardig rekeninstrument ontwikkeld.

Dit alles met de bedoeling de maatschappelijke participatie van de cliënten een centrale plaats te geven en deze te bevorderen.

Deze instrumenten geven enkel zicht op het totaal bedrag aan steun die een cliënt krijgt en/of nodig heeft om aan de basisbehoeften te voldoen, maar geven **geen zicht op de bestaande steunmaatregelen en de toekenningsvoorwaarden.**

Andere bestaande instrumenten zoals de interprovinciale sociale kaart geven enkel een oplijsting van de bestaande dienstverlening, de diverse aanvullende steunmaatregelen zijn niet gekoppeld aan deze fiches.

Momenteel bestaat er binnen de regio Midden West-Vlaanderen **geen inventaris van de diverse steunmaatregelen en is er geen zicht op hoe binnen de verschillende OCMW's deze maatregelen toegekend worden.**

Binnen de regio Zuid West-Vlaanderen voerde het Welzijnsconsortium een dergelijk onderzoek naar aanvullende financiële steun en voedselhulp uit. De diverse steunmaatregelen binnen OCMW's werden in kaart gebracht, evenals de gebruikte procedures voor het toekennen van deze maatregelen.

Op het OCMW voorzittersoverleg Midden West-Vlaanderen van donderdag 29 september 2011 gaven diverse voorzitters te kennen dat zij in een dergelijke oefening geïnteresseerd zijn.

2. DOEL

Doelstelling is :

- vanuit gesprekken met de sociale diensten van de OCMW's uit de regio te komen tot een **overzicht** van alle (financiële en materiële) aanvullende steun(aanbod) .
- vanuit gesprekken met de verantwoordelijken voor het OCMW beleid en de maatschappelijk werkers de procedures/criteria in kaart brengen die gebruikt worden bij het toekennen van aanvullende steun (procedure).

1. Transparantie van het bestaande aanbod

Het aanbod aan aanvullende steun is gekend bij de eigen sociale diensten en binnen de hulpverleners in de regio ?

2. Efficiëntie van het bestaande aanbod door transparantie en verfijnen van prodedures/criteria :

Welke procedures worden bij het OCMW gevolgd voor het toekennen van deze aanvullende steun.
Zijn deze procedures transparant genoeg voor intermediairen en cliënten ?

Wordt het al of niet toekennen van aanvullende steun gemotiveerd bij de cliënten